

Kausikasvien ja yrttien istuttamista osallistavan toiminnan päivässä.

Pihojen hoitourakka osallistaa asukkaita Kesy-hengessä

teksti ja kuvat: SUMI KUUSISTO ja HEIDI JÄRKKÄ

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (HEKA) erityisasumisen kiinteistöpihojen hoitourakassa haluttiin huomioida kestävän kunnossapidon näkökulmia. Yksi näkökulmista oli sosiaalisuus, joka päätettiin toteuttaa osallistamalla asukkaita pihojen hoitoon.

Osallistavaa toimintaa järjestettiin kuluneen kesän aikana kahdessa vanhusten palvelutalossa ja yhdessä mielenterveyskuntoutujien asuintalossa. Osallistavan toiminnan päivinä kiinteistöjen asukkaat pääsivät oman kunto- ja osaamistasonsa mukaisesti hoitamaan ja kaunistamaan pihaansa. Tekeminen toi mukanaan paitsi silmäniloa, myös yhteisöllisyyttä ja ajanvietettä.

Osallistava toiminta osana hoitourakkaa

Hoitourakkaan sisältyy osallistavan toiminnan järjestäminen kolmessa eri kohteessa kunkin hoitokauden aikana. Kaikissa kohteissa huomioitiin asukkaiden kuntotaso sekä toiveet tekemisen osalta. Yhteistä näille kaikille asuinkehteille oli asukkaiden aktiivisuus.

Tapahtumien aikana arvuuteltiin muun muassa erilaisia yrttilajeja. Oli tuttuja yrtejä, kuten basilikaa ja persiljaa, ja siten vieraampia, kuten salviaa ja japaninotakilokkia. Maustekasvien maistelu oli helppoa niillekin, joiden fyysinen kunto ei mahdollistanut käsin tapahtuvaa istuttamista.

Hyviksi havaittiin korotetut istutusaltat, joihin oli mahdollista istuttaa seisten ja hyvältä korkeudelta, tai sitten pyörätuolista käsin. Osallistavaa oli toisaalta katseleminenkin. Nähdä tekeminen ja onnistumisen ilo. Samalla juteltiin, nautittiin juomista sekä kahvipullista ja ihasteltiin säätä, joka suosi tapahtumia. Yrttien lisäksi istutettiin mansikkaa, pioneja ja samettikukkia.

Asukkaat ja hoitohenkilökunta osallistuivat aktiivisesti tapahtumiin. Urakoitsija kertoi piha-alueen kasveista ja vastasi viheraiheisiin kysymyksiin. Käytännön järjestelyistä ja tapahtumien ajankohdistusta oli sovittu henkilökunnan kanssa. Urakoitsija vastasi tapahtumissa tarvittavien materiaalien toimittamisesta.

Monet asukkaista kokivat, että pihalla tekeminen muistutti heitä ajoista, jolloin heillä on ollut mahdollisuus puuhailla pihalla kasvien parissa.

Kestävän kunnossapidon näkökulmat hoitourakkaan jo kilpailutusvaiheessa

Erityisasumisen kiinteistöpihojen hoitourakka on kestoaltaan kaksi hoitokautta vuosina 2019 – 2020. Tämän jälkeen tilaajan on mahdollista käyttää kaksi optiovuotta. Urakkaan sisältyy nelisenkymmentä erityisasumisen kiinteistöpihaa, jotka sijaitsevat eri puolilla Helsingin kaupunkia. Hoitourakan pääurakoitsijana on Viherviisikko Oy.

Urakan kilpailutusta lähdettiin suunnittelemaan hyvissä ajoin vuoden 2018 alkupuolella ja kilpailutus saatiin päätökseen saman vuoden lopulla. Kilpailutuksessa toimi konsulttina Ramboll Finland Oy, joka vastaa myös urakan valvonnasta.

Yhteistyössä tilaajan ympäristöasiantuntijan sekä konsultin kesken urakan laatuvaatimuksiin ideoitui kestävän kunnossapidon näkökulmia. Näkökulmien haluttiin nousevan selkeästi esiin laatuvaatimuksina ja toisaalta käytännön toimenpiteitä, mutta niiden ei haluttu muodostuvan kynnyksymykseksi urakoitsijoiden tarjouksille.

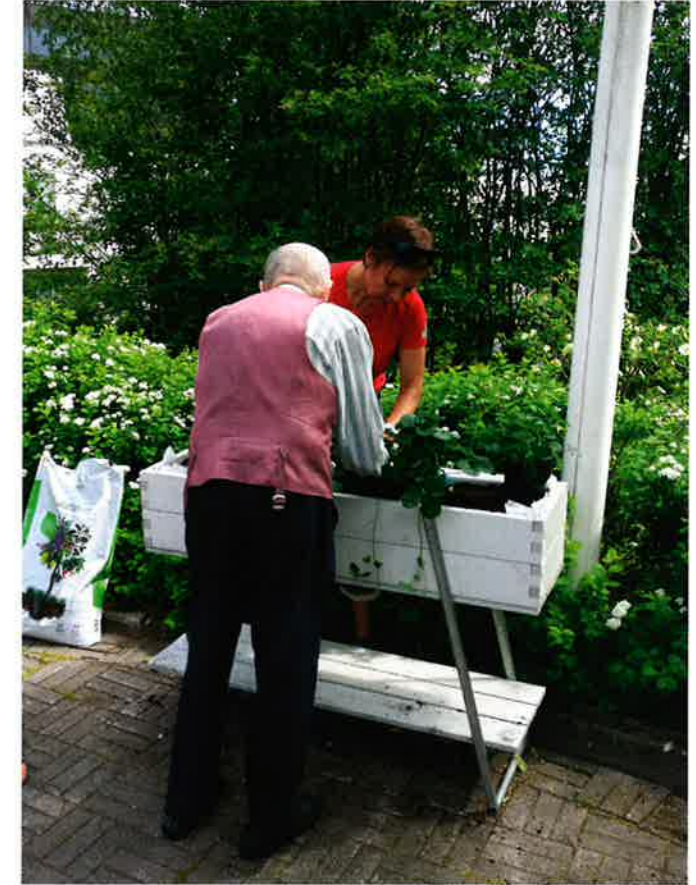
Kesy-näkökulmiksi valittiin neljä kohtaa:

- Jätteiden määrän vähentäminen
- Glyfosaatin käyttökielto
- Vaatimukset koneille
- Osallistava toiminta kohteissa

Urakoitsija on esittänyt vaatimusten toteutumisen urakkatarjouksessaan ja käytännön toimenpiteitä seurataan säännöllisesti urakan kokouksissa sekä valvojakonsultin toimesta.

– Kesy-henki on ollut urakassa niin onnistunutta, että olemme päässeet viemään tavoitteita jopa vaadittua laajemmalle, urakan rakennuttajakonsulttina toimiva Heidi Järkkä iloitsee.

– Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että olemme voineet vähentää pois kuljetettavan kasvijätteen, kuten nurmikon leikkuujätteen, määrää kaavailtua useammassa kohteessa. Seuraavaksi kasvijätteen määrää vähennetään silppuamalla syksyn lehtiä paikallisesti kohteissa.

Asukkaat ja henkilökunta osallistuivat aktiivisesti yhteisölliseen tekemiseen.

– Samoin osallistavasta toiminnasta saatiin niin hyvää palautetta, että tulevan vuoden kohteita suunnitellaan jo nyt, Järkkä jatkaa.

– Kilpailutusta suunniteltaessa osallistava toiminta nähtiin erityisasumisen pihoilla tilaisuutena yhdistää viheralan ammattilaisten osaaminen ja palveluasumisen luonne, Heidi Järkkä kertoo.

– Arvelen, että sosiaalista näkökulmaa hyödynnetään Kesy-hankkeissa toistaiseksi melko vähän ja siksi tämä oli erityisen onnistunut näkökulma ja myös esimerkki muihin urakoihin.

Kesy-teemat tukevat HEKAN hankintojen ympäristökriteerejä

– Kestävän kunnossapidon huomioiminen onnistui urakan kilpailutuksessa hyvin ja saimme nostettua vähimmäisvaatimuksiin sellaisia kriteerejä, joilla pienennetään urakalle luonteenomaisia ympäristövaikutuksia. Osallistavan toiminnan mukaan ottaminen oli meille uusi ja positiivinen kokeilu, kehuu erityisasuntojen kiinteistöpäällikkö Timo Savolainen.

– HEKAN kaikissa kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa huomioidaan ympäristökriteerit ja kehitämme jatkuvasti uusia hankintakriteerejä ja toimintamalleja sillä ajatuksella, että ne olisivat helposti monistettavissa. Tässä kilpailussa muotoiltuja kestävän kunnossapidon kriteerejä sovelletaan parhaillaan valmistelussa olevien kiinteistöpihojen hoitourakoiden kilpailutuksissa, ympäristöasiantuntija Marika Nyssönen kertoo. ■

Kirjoittajat toimivat viherrakennuttajina ja valvojina Ramboll Finland Oy:ssä.

Lisätietoja tästä ja muista Kesy-hankkeista löytyy osoitteesta: <https://www.vyl.fi/tietopankki/kesy/info/case-hankkeet/>